

I.

Utkání století

„Kájo, zasekni!“

„Kájo, zpátky!“

„Kájo, dopředu!“

„Kájo, makej!“

„Výborně, Kájo!“

„Kájo, zaber!“

„Střílej!“

„Gól! Jól! Góóóóóóóó!“

„To je vono, Kájo! Perfektní, Andělé!“

Karel Fialka, zvaný Karfiol, útočník fotbalového mužstva FC Anděl, klusal k autu, které na něj čekalo. Vklouzl na sedadlo spolujezdce.

„Dneska jsi hrál dobře, chlapce,“ pochválil jej muž za volantem chraplavým hlasem. Známkou toho, že celý zápas hulákal.

„Díky, tati,“ odpověděl Kája.

„Jo, fakt jsi hrál dobře. Moc dobře.“

Auto se rozjelo a Kája si položil sportovní kabelu mezi nohy. Však počkej, teď to přijde, říkal si. Každou chvíli.

„Vážně,“ opakoval otec. „Moc dobře.“

Ve šňůře aut jedoucích po silnici od brány parku vznikla mezera. Pan Fialka vyrazil a přidal plyn. Á, už je to tady zas, napadlo Káju: „Až na to, že...“

„Až na to, že...“

V tu ránu měl Kája po náladě. Srdce mu spadlo do kalhot. Tak to po zápase chodilo. Sotva nasedl do auta, otec spustil chválu, jak hrál dobře. Jenomže vzápětí dodal ta čtyři kratičká slůvka, a to by Kája vždycky nejraději strčil hlavu do písku jako pštros. (Svou nebo tátovu – na tom vlastně nezáleželo.)

Umínil si, že s tím skoncuje. Hned teď.

„Až na c?“ odsekl.

„Až na to,“ začal vysvětlovat otec, „jak jsi ztratil balon ve středovém kruhu.“

„Ztratil balon? Kdy?“ podivil se Kája.

„Ve třicáté osmé minutě. Akorát jsem se podíval na hodinky. Jejich záložník tě atakoval a ty ses s míčem otáčel.“

„Ale tati, vždyť to byl taky jedinej souboj, co sem za celej zápas prohrál!“

„To je sice pravda, ale oni z toho založili útok. Mohli dát gól.“ Pan Fialka na syna letmo pohlédl. „To je všechno, synku. Prostě jsem si myslel, že bych tě na to měl upozornit.“

Kája čekal, co bude dál. Obvykle následovalo: „Jo... a pak ještě...“

„Jo... a pak ještě ten tvůj trestňák, co škrtnul o břevno.“

„Pak sem dal přece dva góly, ne?“ ohradil se Kája roztrpčeně.

„Jo, to je pravda. To byly dobré rány. Ale kdybys místo toho nastřeleného břevna proměnil už ten trestňák, tak bys dal hattrick. Je to tak? Heleď, já jsem tě

sledoval pozorně. Jak ses rozpřáhal, trochu ses při tom zaklonil. Třm se ti noha dostala pod míč a podkopl jsi ho. Musíš být nad ním. Hlavu dolů a v předklonu, rozumíš?“

„A jinak nic?“ Kája skřípal zuby.

„Ne. Jinak nic.“

Chlapec si všiml, že právě zahnuli do jejich ulice. Teď mohlo přijít jedině „Totiž, ještě něco...“

„Totiž, ještě něco...“ navázal otec.

„Co něco? Co zas?“ obořil se na něj Kája. Už ho ty výtky začínaly rozčilovat.

„Ta lajdácká přihrávka.“

„Jaká lajdácká přihrávka? Od začátku až do konce jsem žádnou lajdáckou přihrávku nedal!“ nechápal Kája.

„Ale dal.“

„A kdy teda?“

„Když jste se před výkopem rozhýbávali. Přihrávali jste si s Radanou a Liborem do trojúhelníku. Podsekl jsi to a napálil takovým obloučkem, že se Radana musela za balonem hrát a prát se o něj s tím psem. Vzpomínáš?“

Kája otráveně vzdychl. „No jo, vzpomínám.“

Ve chvíli, kdy otec dál brblal o přihrávkách obloučkem, v Kájovi uzrál nápad. Míval radost, že se na něj táta chodí dívat. Ať bylo slunečno nebo pršelo, mrzlo nebo dul vichr, otec nikdy nevynechal. Byl to nejnáruživější příznivec mužstva za pomezí čarou. Ale z toho výsledku a kázání cestou domů se Kája pokaždé mohl zcvoknout. Muselo to přestat. Otázka byla, jak to udělat.

2.

Změna názoru

...Nadešla středa. Středeční večery v průběhu fotbalové sezony znamenaly trénink s tátou v parku.

„Začneme s napadáním,“ rozhodl otec. „Musíš se do toho opřít celým tělem. V sobotu jsi prohrál ten souboj proto, žes neudržel rovnováhu. Dívej se, já ti to předvedu. V televizi jsem studoval všechny hráče, takže vím, jak na to.“

Pan Fialka položil míč na zem mezi sebe a Káju. „Začneme blokováním zepředu, dobře?“ Pomalým pohybem mu to předváděl.

„Vytoč nohu, jako když kopeš placírkou, a takhle se do balonu opři. Tak a teď mě zkus zastavit.“

„To jako doopravdy?“ ujišťoval se Kája.

„Neboj. Jen do toho. Nic ti neudělám.“

„Tak dobře.“ Kája si povzdechl.

Jak otec postupoval s míčem dopředu, Kája proti němu vyrazil. Vymrštil pravou nohu a předvedl jeden ze svých nejlepších výpadů. Účinek byl ohromující. Otcova pravačka ucukla dozadu, levačka ujela do strany – a vzápětí celé tělo vylétlo do vzduchu.

„No... dobře,“ komentoval to pan Fialka, když se zvedal ze země. „To by šlo. Učíš se, chlapče. Kdybys to byl udělal v sobotu, bylo by to v pořádku. A teď přímé volné kopy.“

Káju poslal mezi tyče a sám si položil míč na zem. „Napni špičku...“ Ukázal mu jak. Vypadal přitom jako baletka, jenže břichatá.

Míč si postavil na kraj pokutového území a udělal pět pomalých kroků dozadu. Potom se rozeběhl a zároveň vysvětloval:

„Předklonit, sklonit nárt a opřít se do toho. Tááák!“

Kája se upřeně ohlížel za míčem. Ten odletěl v pravém úhlu, nabral rotaci, přeletěl pěšinu vedle hřiště a zahučel do okrasného jezírka.

„Viděl jsi, jakou jsem mu dal faleš?“ chlubil se pan Fialka, zatímco lovil míč z vody. „Když to umíš, tak je to sranda. Placírkou musíš míč trefit pěkně z boku, aby dostal co největší rotaci.“

„Myslel jsem, že mi ukazuješ, jak míč tlačit k zemi,“ divil se Kája.

„A nepřistál snad na zemi?“

„Jo,“ zamumlal Kája. „Jako ponorka.“

Jak se šourali zpátky na trávník, Kája klesal na mysli jako ta ponorka. Co to provedl? To, že navrhl střetnutí rodičů s hráči, se zprvu zdálo jako dobrý nápad, ale nyní o tom měl pochybnosti. Až nadejde zápas, všichni uvidí, jak je jeho táta coby fotbalista neschopný. To bude trapas!

„Tak, chlapče,“ pokračoval otec. „Přihrávky obloučkem. Tajemství spočívá v tom, že se musíš u-vol-nit...“

Avšak Kája ho již neposlouchal. Dospěl k novému rozhodnutí: Otec k utkání století nesmí nastoupit.

Tentokrát otázka zněla: Jak mu v tom zabránit?

5. Jednička

„Kájo, chceš říct, že tvůj táta nakonec hrát nebude?“ divila se Kristýna, když si navlékala brankářské rukavice.

Kája zavrtěl hlavou. Předstíral, že je z toho smutný. „Bohužel ne. Taková malá domácí nehoda. Se psem.“

„To je blbý,“ hořekoval Bazza. „Jak mám teď zkopat všechny rodiče? Tvůj táta by se měl stydět.“

Ne tolik, jak bych se já styděl za něj, pomyslel si Kája. Usmál se při vzpomínce, jak byl otec přepadlý, když Kája odcházel na zápas – v rukou držel rozcupovanou výstroj a bručel si o psích útulcích a pojištění.

„Můžeš ho třeba kopnout, až bude stát na lajně,“ zasmála se Lucie.

Taras se otočil ke Kájovi: „Jako vždycky se bude dívat, ne?“

„Počítám, že jo,“ odpověděl Kája. To již vycházeli ze šatny a kolíky jim klapaly o dlažbu. Kája si nahlas posteskl: „Ale je to škoda. Moc mi záleželo na tom, aby táta v tomhle zápase hrál...“

„Však já vím, chlapče,“ ozval se důvěrně známý hlas. „A proto jsem tě nechtěl zklamat. Tak jsem tady.“

Kája se zastavil a civěl s otevřenou pusou. Před ním stál jeho otec – převlečený a připravený nastoupit!

Za zády slyšel hlasité tlumené pokašlávání, jako když se na zem sype sada balonů. To v sobě všichni jeho spoluhráči dusili smích.

„Pane Fialko, máte bezva dres,“ vysmíval se Jonáš.

„Jo,“ smála se Radana. „Kde ste ho vzal? V muzeu?“

„Ne,“ odpověděl Kájův otec a zazubil se. „Na půdě. Je to můj starý školní úbor. Když mi Rafík rozžvýkal novou výstroj, nic jiného mi nezbylo.“

Kája zamrkal. Byl to strašný pohled. Bylo nad slunce jasné, že táta od školních let hodně povyrosl. Vypadalo to, jako by na něm všechno praskalo ve švech. Triko mu bylo těsné přes prsa a ani nedosahovalo k trenýrkám. Anebo naopak – trenýrky nedosahovaly k triku. Těžko říct. I stulpny byly moc malé. Na tlustých chráničích holení se začínaly párat. A sahaly jenom do půlky lýtek.

A pokud jde o kopačky... Jakmile Kája uviděl na tátových nohou roztrhané a omlácené boty, z nichž mu čouhaly prsty, přál si, aby se středový kruh rozevřel a celého jej pohltil.

„Dobrý den, pane Fialko. To jsem rád, že vám to vyšlo.“ To byl Velebníček – s píšťalkou na krku.

„Kam se mám postavit, důstojný pane? Mně vyhovují všechny systémy. Můžu hrát středního útočníka, pobíhat uprostřed nebo na kraji a pronikat podél lajny... Tak co, jaký post mi určíte?“

„Jaký post?“ podivil se trenér. „No přece v bráně.“

V bráně?

„Jistě,“ vysvětloval kněz. „Když mi Kája na schůzi řekl, abych vás zapsal jako číslo jedna, přirozeně jsem z toho vyvodil, že jste brankář. Všechny ostatní posty jsou již obsazeny.“

„Ach jo,“ vzdychl pan Fialka a pokrčil rameny. „No dobře. Co se dá dělat. Tak teda do branky. Budu se snažit.“

Do branky! Paráda! Kája si zhluboka oddechl. Když otce pozoroval, jak se valí přes hřiště a staví se mezi tyče, měl dojem, že to nedopadne zas tak špatně. Táta sice nebude v brance nic platný, ale na tom nezáleželo. Vždyť se bude moct vymluvit, že nehrál na svém místě. A při troše štěstí, usmál se Kája, bude táta brzy od bláta až po uši, takže se už nebude zesměšňovat starodávným fotbalovým úbořem.

Výborně, řekl si v duchu, sotva trenér odpískal začátek střetnutí. Teď už bude všechno klapat, uklidňoval se.

Chyba lávky. Neklapalo. Potíř byla v tom, že pan Fialka nebyl v brance vůbec do počtu. Ba naopak. Byl senační. Poprvé to Kája pocítil, když Míša utekl po pravém křídle a poslal nízký centr do pokutového území. Kája míč trefil v běhu. Prásk! Přímo do dolního rohu.

„Gó...“ začal křičet..., jenže otec se vymrštil, vrhl se přes celou branku a míč vyškrábl kolem tyče.

Potlesk ještě neutichl, a pan Fialka to zopakoval. Rohový kop někdo přitukl hlavou Kájovi, který číhal na hranici vápna. Ten dal jednu ze svých nejlepších hlaviček. Byla to nádherná střela mířená do šibenice. Avšak otec opět skočil a vyboxoval míč do bezpečí.

Od té chvíle to byla prakticky hra na jednu branku. S výjimkou akce, kdy paní Walterové rozhodčí neuznal gól, protože seděla na Bazzovi a míč do branky dostrkala, bylo utkání jednoznačně v moci Anděla. Jenomže Kájův otec předváděl jeden úžasný zákrok za druhým, a tak stál v cestě ke slavnému vítězství.

„Hele, ten tvůj táta je nějak dobřej, co?“ vyjádřil se uznale Leoš, když rozhodčí odpískal poločas.

„To bych řekl!“ naparoval se Kája.

Na stinnou stránku této skutečnosti upozornil Mirek Smirek: „Vypadá to, Kájo, že dneska si góla nedáš.“

Kája se zakabonil. Možná měl Mirek pravdu. To by bylo špatné. Nevadilo mu, že se tátovi daří, vlastně z toho měl radost, ale aby chytal tak skvěle, že Kája nevstřelí ani gól, bylo to poslední, co by si přál. Kdyby to tak dopadlo, jeho pověst nejlepšího střelce Anděla by byla vážně pošramocena.

„To seš na vomylu, Mirku,“ řekl Kája neochvějně. „Věčně mi šance vychytávat nemůže.“

Avšak jak ubíhal druhý poločas, stále víc se zdálo, jako by všechno hrálo do karet panu Fialkovi. Každou synovu šanci zneškodnil. Když se probil až před něj, vrhl se mu pod nohy. Střely k tyčím zastavoval rozpětím paží jako orel. Jednou dokonce chytil jednu z Kájových nejtvrdějších střel do jedné ruky.

„No tak, Kájo!“ ječela Denisa z obranné čtveřice. „To si říkáš útočník?“

Pořád to bylo 0:0 a do konce zbývalo už jen několik minut, uvědomoval si Kája. Ted', anebo nikdy.

Najednou ucítil šanci. Jeho spoluhráč z útoku Jonáš získal míč ve středu hřiště a uhoněná a zadýchaná obrana rodičovského týmu byla rozhozená.

„Jonáši!“

Kája vyrazil a běh si načasoval tak, aby si přesně naběhl na Jonášův kolmý pas uličkou. Zdvihl hlavu. Otec proti němu vyběhl, roztrhané boty mu čvachtaly v blátě. Kája nezaváhal. Jakmile se táta přiblížil, naznačil mu, že půjde na jednu stranu, a pak vyrazil na druhou... a vtom ho táta stáhl nataženou rukou za nohy k zemi.

„Penalta!“ Rozhodčí ukazoval na pokutovou značku.

„Ale Velebničku, to bylo neúmyslné,“ protestoval pan Fialka. „Šel jsem po míči.“

„No tak, Velebničku,“ přidala se paní Walterová se smíchem. „Dejte mu odpustek.“

„Já mu odpouštím,“ řekl farář s vážnou tváří. „Měl by dostat červenou kartu. Ale stejně to je pokutový kop.“

Leoš, který v Andělu střílel penalty, přišel k pokutové značce a pečlivě si na ni postavil míč. Pan Fialka se vrátil do branky a přihráčil se na brankové čáře. Kája nevěděl, co si má přát. Teď byl šťastný. JEHO pověst neutrpěla. Kdyby ho otec nebyl fauloval, byl by mu dal gól. O tom nebylo pochyb. Proto si nyní přál, aby jeho mužstvo vyhrálo. Nebo ne? Ne, uvědomil si, že ne. Ze všeho nejvíc chtěl, aby jeho rodina slavila dvojnásobný triumf. Aby táta penaltu chytil a udržel čisté konto.

A on mu k tomu mohl pomoci. Když Leoš couval, aby měl pořádný rozeběh, Kája ukázal schválně na dolní roh branky po otcově pravé ruce. Tam totiž Leoš pokutové kopy vždycky střílel.

Pan Fialka přihráčil. Leoš se rozeběhl a vystřelil přímo do dolního rohu jako obvykle... jenže pan Fialka se vrhl rozeběhem na opačnou stranu.

Anděl zvítězil 1:0. Děti své rodiče porazily.

„Hrál jsi dobře, tati,“ pochválil ho Kája cestou domů.

„Díky, chlapče,“ ocenil otec jeho uznání.

Kája se usmíval. Již v kabině přemýšlel o tom, že nakonec vlastně všechno dopadlo prima. Sám odehrál dobrý zápas a zasloužil se o penaltu. Anděl utkání vyhrál. A táta podal oslnivý výkon.

Aby byl den úplně dokonalý, zbývalo už jen jediné. Právě nadešel poslední bod jeho programu.

„Jo,“ nadhodil, „fakt jsi hrál dobře. Moc dobře.“

„Ještě jednou díky, chlapče.“

„Až na to, že...“

Otec sraštil čelo. „Až na co?“

Kája pokýval hlavou. Táta mu skočil na špek. „Až na tu penaltu,“ řekl vážným hlasem.

„Co máš s penaltou?“ vyjel otec. „Neměl jsem šanci. Leoš ji trefil výborně.“

„Šel jsi na špatnou stranu,“ vysvětloval Kája. „Vždyt' jsem ti ukázal, kam ji umístíš.“

„Ale já myslel, že vidíš, kam ukazuješ,“ vylouval se pan Fialka zvýšeným hlasem, „a tak jsem nevěděl, jestli ji pošle tam co normálně, nebo si to rozmyslí a kopne ji na druhou stranu.“

„Dobří gólmáni nesledují míč,“ křičel otec. „Sledují střelce, aby mohli vystihnout směr.“

„Ale tys ho nevystih,“ řval Kája ještě silněji.

„Protože se mu třásla kolena!“ vyštěkl pan Fialka, obličej celý brunátný. „A co všechny ty parádní zákroky, kterými jsem zlikvidoval tolik šancí?“

„Jaké parádní zákroky?“ zaječel Kája.

„Jaké parádní zákroky?“ hulákal otec. „Jak to myslíš: jaké parádní zákroky?“

Prudce zastavil, až brzdy zaskřípaly, otočil se... a teprve si všiml, že se Kája řehtá od ucha k uchu.

„Tati, něco ti povím. Já nebudu kritizovat tebe, a ty zase nebudeš kritizovat mě. Platí?“

Na otcově tváři se pomalu rozhostil úsměv, neboť mu konečně došlo, že to je všechno legrace a není proč se rozčilovat. Natáhl ruku a podal ji K8jovi. „Platí,“ souhlasil. A oba se dali do smíchu.

UKRÁINKA